

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ НОВОГО ПОКОЛІННЯ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проаналізовано шляхи оновлення сучасної вищої освіти відповідно до потреб суспільства, розглянуто приклади світової практики стандартизації, а також шляхи гармонізації та узгодження національних освітніх стандартів з загальноєвропейськими та світовими. На основі аналізу, порівняння та систематизації зазначених у науковій літературі підходів до стандартизації, визначено універсальні принципи та методи, що розглядаються як гарантія ефективного професійного навчання сьогодні.

Ключові слова: конкурентоздатність, методологія, модернізація, стандарт вищої освіти, стандартизація, якість вищої освіти.

Постановка проблеми. Стандарти й процедури стандартизації в освітній галузі виконують системоутворювальну функцію, забезпечуючи усталеність, збалансованість, інваріантність процесів. Саме встановленням стандартів упорядковують стихійний характер дії суспільних механізмів, а також цілеспрямовано впливають на соціальні процеси з метою модернізації. Сьогодні в різних країнах триває ґрунтовна дискусія стосовно того, як надати майбутньому професіоналові необхідні вміння та знання (компетентності) для його гармонійної взаємодії з технологічно розвиненим суспільством [1, 4, 8, 10, 11, 17]. З огляду на це потребує вирішення проблема оновлення освітніх стандартів, модернізації навчальних програм, формування змісту дидактичних матеріалів, підручників, збагачення форм і методів навчання. Євроінтеграційні процеси, у свою чергу, зумовлюють необхідність гармонізації та узгодження національних стандартів в Україні, орієнтації на європейський досвід. Експерти відзначають брак громадянських та законодавчих ініціатив з модернізації та реформування системи освіти та відсутність стандартів, створених на компетентнісній основі, що негативно впливає на якість вищої освіти. Очевидно, світова тенденція прискореної трансформації вимог бізнесу у програми навчання, які дадуть випускникам необхідні знання та навички для застосування на реальному ринку праці, потребує нових спеціальних досліджень теорії та практики стандартизації вищої освіти з визначенням факторів та бар'єрів гарантованої якості навчального процесу. Актуальність теми визначається розвитком євроінтеграційних процесів та потребами підвищення конкурентоздатності ВНЗ України.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблема систематизації підходів до формування освітнього стандарту як соціально-педагогічного явища в останні роки постає предметом активного наукового пошуку вітчизняних і зарубіжних учених. Терміни «стандарт вищої освіти» та «стандартизація вищої освіти» набули поширення у середовищі законодавців, менеджерів освіти, науковців і освітян-практиків. У зв'язку з упровадженням Болонських принципів у вітчизняну систему вищої освіти стандарт в першу чергу розглядається як інструмент євроінтеграції. І на сьогодні ми маємо підтверджений спеціалістами факт: здійснено «перші, однак дуже важливі євроінтеграційні кроки щодо рівневої та програмної стандартизації вищої освіти» [1, с. 7]. Ознайомлення з джерелами дає змогу констатувати наявність значної кількості науково-практичних напрацювань та зростаючий інтерес до цієї проблематики.

Для нашої роботи виокремлено ряд досліджень, що містять аналіз теоретичних положень та практичних досягнень стандартизації за кордоном та в Україні. Так, разом із вивченням ефективних шляхів гармонізації національних стандартів у співвідношенні з європейськими (Т. Іщенко, М. Хоменко [2], Т. Десятков [3]) розробляються інноваційні методи проектування стандартів в професійній освіті (О. Караваєва [4]). Ретельне вивчення закордонного досвіду стандартизації у вищій школі (С. Гончаренко, Н. Ничкало, В. Петренко, С. Костогрис, Ю. Зіньковський [5], І. Беганська [6], С. Мякушко [7]) спрямовує до висновків щодо ефективності об'єднання ВНЗ, наукових інституцій та виробництва, зокрема, продуктивності консорціумних технологій (О. Голубенко, Т. Морозова [8]).

Дискусійним залишається питання оновлення, модернізації, перегляду, моніторингу освітніх стандартів (В. Луговий [9]), ідентифікації результатів (Ж. Таланова [10]), особливо у компетентнісному форматі (Л. Лук'янова [11]). Усі фахівці в галузі сучасної освіти зазначають, що розробка стандарту лише частина проблеми, на розв'язання якої спрямовано зусилля. Надважливим є вироблення надійних механізмів застосування стандартів освіти у конкретній системі з гарантією забезпечення якості вищої освіти. Отже, наявні наукові знання про різноманітну практику стандартизації вищої освіти дають

змогу визначити та синтезувати концептуальні, теоретичні й системно-методологічні засади формування стандарту вищої освіти для забезпечення високої якості навчального процесу в нових соціокультурних умовах.

Мета статті. Проаналізувати світовий досвід вироблення та оновлення стандартів вищої освіти, визначити спільні підходи до стандартизації у сфері вищої освіти для відтворення та поширення ефективного навчання у національних ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Вища освіта, яка розвивається, є залежною від змін та перетворень у сучасному світі та адекватно реагує на них. Необхідність реформування освіти в Україні пов'язана із глобальними інтеграційними процесами. Оновлення освітніх систем відбувається у зв'язку з необхідністю забезпечення професійними кадрами за всіма напрямками підготовки у сферах економіки та господарства з урахуванням нових вимог до фахівців. Для стабільного добробуту та прогресу створюються нові стандарти, змінюються навчальні плани та програми, зміст навчально-дидактичних матеріалів. У сучасних умовах «необхідно розширювати і поглиблювати міжнародне співробітництво в галузі професійної освіти, створювати і творчо впроваджувати прогресивні ідеї зарубіжного і вітчизняного досвіду, інтеграції національної системи професійної освіти в міжнародний освітній простір» [12, с. 29].

Теоретичний пошук та обґрунтування *універсальних принципів та методів стандартизації* спрямовує до спеціального вивчення закордонного досвіду розробки та впровадження нових стандартів освіти, порівняльного аналізу складових процесу стандартизації, визначення методології формування стандартів нового покоління для використання в національних інтересах із забезпеченням стійкого розвитку вищої школи. Ми будемо розглядати стандартизацію вищої школи в кількох аспектах. По-перше, як фактор прозорості, контрольованості, як критерій об'єктивної оцінки результативності як цілих освітніх систем, так і окремих технологій у вищій освіті. Саме стандартизація (нарівні з гуманізацією, гуманітаризацією, диференціацією, індивідуалізацією, варіативністю, інформатизацією, диверсифікацією безперервністю) є запорукою якості вищої освіти в ХХІ ст. та чинником росту загального рівня освіченості людей (С. Терепищій) [13]. По-друге, як спосіб відображення сукупності вимог до вищої школи з боку держави, роботодавців, науковців, студентів, батьків (С. Щудло) [14]. По-третє, як потужний інструмент підвищення конкурентоспроможності вузів (Ю. Зінковський) [15]. Ми ставимо за мету визначення оптимальної конструкції стандарту, спираючись на узгоджену позицію науковців щодо міжнародної феноменальності стандартизації вищої освіти, що є основою зближення і інтеграції систем освіти різних країн, що дозволяє більш повно і справедливо реалізовувати загальнолюдські цінності, враховуючи при цьому регіональні і національні відмінності [13].

У цілому, стандарт – це документ, що встановлює певні норми реалізації освітнього процесу. Ми звертаємо увагу на дослідження соціального аспекту стандартизації [16], який пов'язує вищу освіту з конкретною діяльністю, у якій проявлено рівень підготовленості людини. За висновками Н. Воскресенської, аналіз іноземної практики стандартизації освіти, вказує, що замість терміну «стандарт», можуть використовуватися поняття «базовий (основний) зміст», «стержень (ядро) змісту», «загальнонаціональний зміст освіти» та ін. (Basic Curriculum, Core Curriculum, National Curriculum) [17, с. 113]. За «Законом України «Про освіту» (ст. 6), Державний стандарт освіти – нормативний документ, що визначає систему нормативних вимог до змісту і рівня освітньої і фахової підготовки в Україні. Вони є основою оцінки освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня громадян незалежно від форми одержання освіти.

Вивчення доступних джерел [16; 18, с. 78; 19, с. 95; 20; 21; 22, с. 53; 23, с. 148-149, с. 153] дозволяє порівняти підходи, що покладено в основу стандартизації вищої освіти в європейських країнах та США, виокремити спільні положення. У закордонній практиці Великобританії, Німеччини, Польщі та США стандарт розглядається як спосіб подолання надмірних і загрозливих ступенів децентралізації і варіативності, як реакція на глобалізацію й інтернаціоналізацію в освіті, економіці і на ринках праці. Серед обов'язкових умов для якісного професійного навчання – тісна кооперація академічного товариства з представниками секторів національної економіки та господарства, увага до вивчення обов'язкових дисциплін, державна підтримка нової ідеології і нової методології в розробці основного нормативного документа в освіті. Звичайно, системи вищої освіти в різних країнах мають схожість та відмінності. Проте прослідковується тенденція формування спільних підходів, або «оптимальних стандартів», хоча локальна практика оформлюється відповідно до національних особливостей у конкретний історичний період. Так, німецька практичність та раціональність сприяла зародженню

моделі стандарту під назвою «дуальна освіта» ще у 70-ті роки ХХ ст., а для розширення профілю професійної підготовки у кваліфікацію робітника включено особистісний творчий потенціал. У Британії для розроблення національної системи професійних умінь, які б максимально відповідали потребам ринку праці, створено експертно-аналітичні центри роботодавців.

У США освітні стандарти також розробляються і приймаються професійними співтовариствами, які здійснюють процедури атестації й акредитації, захищаючи інтереси споживачів освітніх послуг. Ми звертаємо увагу на подібність формулювань стратегічних завдань освіти в різних країнах: США оголосили «...загальнонаціональний хрестовий похід за нові стандарти в галузі освіти – стандарти не федерального уряду, а загальнонаціональні, що представляють усе, що повинні знати наші учні, щоб домогтися успіху в умовах освіченої економіки ХХІ століття»; у Польщі «пріоритетом є виховання людини, яка легко використовує сучасні досягнення, розуміє світ та добре орієнтується в життєвих труднощах, сприймає різні точки зору людей» [23, с. 149]. У процесі обговорення нової редакції Закону України «Про вищу освіту» учасники Всеукраїнської науково-методичної конференції «Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості» (листопад, 2013) сформулювали такі завдання: «розробити концептуальні, методологічні та організаційні засади щодо створення нового покоління галузевих стандартів вищої освіти, заснованих на компетентнісному підході з урахуванням тенденції зміни характеру праці і вимог до компетенцій фахівців і світової практики формування освітніх програм за номенклатурою, структурою та змістом при збереженні кращих традицій вітчизняної вищої освіти (фундаментальності, практичної орієнтації тощо); усунути недоліки, що виникли при створенні попереднього покоління стандартів (надмірна детермінованість, деталізація та обсяг, відсутність цільового фінансування)» [24].

У аналітичних звітах українських експертів [25] зазначено, що нашій країні потрібні «нові інституції і спеціалісти, котрі б забезпечували такі важливі функції, як дослідження ринку праці, побудова кваліфікацій на основі професійних стандартів, стандартизоване оцінювання результатів навчання як обов'язкова умова для присвоєння кваліфікації». Разом із тим, аналіз доступної інформації (на сторінках веб-сайтів, періодичних видань) підтверджує наявність успішних прикладів реалізації в Україні механізмів інтеграції бізнесу та освіти вже сьогодні.

Менеджер проектів компанії «Систем Кепітал Менеджмент» Наталя Гнилицька переконливо пояснює безумовну необхідність впровадження вимог бізнесу у програми навчання шляхом включення роботодавців у простір освіти та підготовки, а викладачів – у підприємницькі процеси: «У Європі роботодавці беруть участь у формуванні освітніх стандартів, у роботі системи контролю якості вищої освіти, беруть участь у викладанні, читаючи лекції, даючи студентам можливість пройти практику або провести дослідження на замовлення підприємства». Директор Харківського комп'ютерно-технологічного коледжу НТУ «ХПІ» за підтримки Міністерства освіти та науки України з 1 вересня 2014 р. запропонував студентам третього та четвертого курсів паралельно з навчання працювати у компаніях-партнерах (ІТ-фірми та машинобудівні заводи), щоб отримати уявлення про справжню роботу [26]. Узгоджено напрямки стажування, кількість днів та розмір оплати труда студентів, умови продовження трудової діяльності після академічного курсу. На навчання у коледжі заплановано відвести 2 дні на тиждень (понеділок та субота). На думку директора коледжу, «по закінченню перших двох років практики дуального навчання ця система буде уведена і в НТУ «ХПІ», та студенти, вступивши в університет після коледжу, матимуть змогу працювати на підприємствах та отримувати знання одночасно. Знання та досвід, необхідний в реальному житті» [26]. Цей приклад є експериментом з дослідження ефективності переносу закордонного досвіду з врахуванням конкретно-історичних особливостей національних ВНЗ, що може бути покладено в основу нового освітнього стандарту. Директор департаменту профтехосвіти МОНУ В'ячеслав Супрун зауважив, що дуальна система освіти у сфері ПТО є важливим чинником підготовки високоякісного кваліфікованого персоналу, тож досвід німецьких колег можна використати як зразок для практики таких стандартів і у наших ПТНЗ. Також, налагоджено освітню співпрацю з німецькими фірмами і компаніями з боку концерну «Укрбуд». Як зазначає голова ради директорів Юрій Пелих, займатися підготовкою кадрів на рівні співпраці з іноземними фахівцями дуже відповідально і правильно» [20]. І хоча дискусійним залишається питання визначення ролі елективних дисциплін та комплектації інваріанту в стандартах нового покоління, безсумнівно практичні знання та навички самостійної роботи ефективно формуються саме на виробництві, під час стажування або практики, а відповідальність за кінцевий результат такої підготовки розділяють викладачі ВНЗ або коледжу та практики на підприємствах.

Без сумніву, впровадження в Україні світової моделі поєднання бізнесу та освіти є запорукою стабільності та продуктивності ВНЗ у сьогоденних реаліях. Це може слугувати гарантією якості професійної підготовки, зменшити або усунути розбіжності академічних та виробничих вимог. Однак, на нашу думку, цим не обмежуються горизонти розв'язання проблеми стандартів у майбутньому. Методологія стандартизації у сфері сучасної вищої школи потребує обґрунтування такої системи принципів і засобів організації та реалізації навчального процесу, щоб відбувалось постійно удосконалення професійної підготовки фахівців, розкривались та розвивались таланти та здібності людини, утверджувалась продуктивність ВНЗ у громадській свідомості. Розв'язання такого завдання спрямовує науковців та практиків до визначення універсальної стратегії вищої освіти зі збереженням кращих вітчизняних традицій. Перспективним, на наш погляд, є принцип розведення матеріальної і формальної освіти, як це відбувалося на початку ХХ ст. у Російській імперії, а сьогодні є нормою у всіх країнах світу (особливо у США, Франції, Німеччині). Формальне навчання - орієнтоване на закони логіки, на мислинневі засоби, операції і процедури, на мислєдіяльність. У лекціях видатного методолога Г. Щєдровицького зазначається: «Підготовка російських інженерів у 1912 р. мала формальний характер і відмову від ідеї спеціалізації. Це був інженер універсал... якого готували до творчої роботи, для рішення нових задач і роботи з нетрадиційними об'єктами. У 20-ті роки, коли почалось обговорення ідеї єдиної народної школи, ... наркомат просвіти ... зупиняється вимушено на приматі матеріальної освіти (диференціація і спеціалізація). Інженерів почали готувати до виконання стандартного класу технічних (не творчих) задач» [27, с. 77]. На наш погляд, введення такого принципу в методологію стандартизації вищої освіти відповідає вимогам компетентнісного підходу та надає гарантії забезпечення високої якості результатів навчання. Ми погоджуємось з Майклом Стронгом у необхідності створення «єдиних стандартів» та державного регулювання для того, щоб включати усі можливості нормальної конкуренції ідей та підприємств, створення тисячі варіантів прототипів, проб та помилок для оновлення, а точніше для оживлення сучасної вищої школи» [28].

Висновки

Пошук адекватних змістовних складових концепції неперервної професійної освіти, особистісно-орієнтованого підходу, практико орієнтованості університетів – основні завдання на даний момент. Щоб успішно розпочати професійну кар'єру, сучасним випускникам ВНЗ потрібно мати такі професійні навички, які роботодавець зможе одразу визначити, а системі освіти отримати відкриту і гнучку систему оцінки з боку професіоналів, роботодавців, громадськості. В Україні національні стандарти вищої освіти є регламентованими та обов'язковими для всіх ВНЗ. Зарубіжні навчальні заклади переважно враховують свої внутрішні вимоги, що задано відповідними галузями економіки. Спільність підходів вбачається нами у наступному: вирішення питання забезпечення якості професійного навчання пов'язано є практикою встановлення оптимального співвідношення між інваріантною і варіативною складовими освіти, методологічне положення про різницю формальної та матеріальної підготовки є умовою підготовки кадрів вищої кваліфікації у суспільстві, що розвивається; участь роботодавців у формуванні освітніх стандартів, у роботі системи контролю якості вищої освіти, у викладанні значно зменшує розрив між освітою та ринком праці.

Список літератури

1. *Луговий В. І., Таланова Ж. В.* Якість вищої освіти в Україні: проблеми забезпечення та визнання / В. Луговий, Ж. Таланова // Вища освіта України. – 2013. – № 3 (дод. 2). – С. 6–10.
2. *Іщенко Т., Хоменко М.* Без права на помилку / Т. Іщенко, М. Хоменко // Вища шк. – 2010. – № 11. – С. 47–56.
3. *Десятов Т.* Національна кваліфікаційна рамка – інструмент модернізації освіти і навчання / Т. Десятов // Професійно-технічна освіта. – 2010. – № 1. – С. 10–13.
4. *Караваєва Е. В.* Концептуальные основы проектирования инновационной системы классификации и стандартизации образовательных программ высшего профессионального образования [Текст] / [Е. В. Караваева и др.] // Аналитические обзоры по основным направлениям развития высшего образования: Содержание, формы и методы обучения в высшей школе. – М. : Федерал. ин-т развития образования, 2007. – Вып. 6. Новые информационные технологии в образовании. – 71 с.

5. *Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: Моногр.* / С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. Л. Петренко, С. Г. Костогриз, Ю. Ф. Зінковський; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Технол. ун-т Поділля. – Хмельницьк : ТУП, 2002. – 334 с.
6. *Беганська І.* Адаптація вищої освіти Польщі до умов Болонського процесу / Ірина Беганська, Наталя Садовська // Схід: аналітико-інформаційний журнал. – 2009. – № 3 (93), березень-квітень. – С. 114–117.
7. *Мякушко С.* Стан та перспективи українсько-польського міжакадемічного співробітництва / С. М. Якушко, А. Мірончук // Україна і Польща – стратегічне партнерство. Історія. Сьогодення. Майбутнє. – К. : Вид-во Українського фіто соціологічного центру, 2002. – Ч. II. – С. 159–165.
8. *Голубенко О., Морозова Т.* До проблеми оновлення стандартів вищої освіти в контексті болонських реформ / О. Голубенко, Т. Морозова // Вища шк. – 2006. – № 5–6. – С. 10–18.
9. *Луговий В. І.* Стандартизація стандартів вищої освіти / В. І. Луговий. // Вища освіта України: теорет. та наук.-метод. часоп / Ін-т вищ. освіти АПН України. – К. : Гнозис, 2008, дод. 2 : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. – Т. 1. – С. 33–44.
10. *Таланова Ж.* Ідентифікація вищої освіти та її результату (порівняння міжнародного і національного досвіду) / Ж. В. Таланова // Вища освіта України: теорет. та наук.-метод. часоп. / Ін-т вищ. освіти АПН України. – К. : Гнозис, 2008, дод. 2 : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. – Т. 1. – С. 382–389.
11. *Лук'янова Л.* Методологічні аспекти розроблення стандартів, заснованих на компетенціях / Л. Лук'янова // Професійно-технічна освіта. – 2010. – № 1. – С. 18–20.
12. *Профессиональное образование и обучение в Украине* / 2002. Национальный наблюдательный Центр Украины. Европ. фонд образ. – К., 2001. – 40 с.
13. *Терещицій С. О.* Феномен стандартизації вищої в сучасному науковому і філософському дискурсах / С. О. Терещицій // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Вип. 46. – С. 495–502.
14. *Щудло С. А.* Соціальна стандартизація освіти як умова забезпечення її якості / С. А. Щудло // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. – Вип. 16. – С. 641–644.
15. *Зінковський Ю. Ф.* Стандартизація освіти як імператив реформування вищої школи / Ю. Зінковський // Вища шк. – 2010. – № 1. – С. 24–30.
16. *Дупак Н. В.* Особливості стандартизації у професійній освіті західноєвропейських країн: порівняльний аналіз [Електронний ресурс] / Н. Дупак: стаття. – 2003. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/7856/97/>
17. *Воскресенская Н. Н.* Поиски государственных образовательных стандартов за рубежом / Н. Воскресенская // Педагогика № 2, 1994. – С. 112–117.
18. *Питт Д.* Разработка учебных стандартов – использование проектов в технологическом образовании Англии 1989–2000 гг./ Джеймс Питт // Мир образования – образование в мире. – 2002. – № 2. – С. 75–82.
19. *Коваленко Ю. И.* Профессиональное образование в ФРГ / Ю. Коваленко // – М. : Высш. шк., 1988. – 157 с.
20. *Двостороння українсько-німецька зустріч фахівців у сфері професійно-технічної освіти «Професійна освіта у будівельній сфері України» (Berufliche Bildung für die ukrainische Baubranche)* [Електронний ресурс]. – 24 вересня 2014. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/news/37242-pidchas-dvostoronnoyi-ukrayinsko-nimetskoji-zustrichi-obgovorili-novi-standarti-pidgotovki-kvalifikovanih-kadriv-u-budivelnij-sferi-ukrayini>
21. Approved by College Pelegate Assembly December, 1984. – Atlanta, Georgia, Eight Edition. – 1992.
22. *Пилиповский В. Я.* Поиски новой модели школьного образования в США // Прогностические модели систем образования в зарубежных странах. – М., 1994. – С. 43–61.
23. *Андрушкевич Ф.* Польський досвід впровадження стандартів вищої освіти у навчальний процес / Фабіан Андрушкевич // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2011. – № 3/4. – С. 147–155.
24. *X Всеукраїнська науково-методична конференція «Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості»* [Електронний ресурс], 28–29 листопада 2013 р. – Режим доступу: <http://kpi.ua/13-11-28#sthash.ezenA9zg.dpuf>.
25. *Кириченко І.* Битва за професіоналізм [Електронний ресурс] / І. Кириченко: стаття. – Газета ZN,UA, 21 вересня 2012 р. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/SOCIETY/bitva_za_profesionalizm.html

26. Рубин Э. Дуальное образование: учеба и работа — два в одном [Электронный ресурс] / Эдуард Рубин: статья. – Java дайджест #6, 17 июня 2014. – Режим доступа: <http://dou.ua/lenta/columns/dual-education/>

27. Давыдова Г. А. «Сколько образования нужно современному человеку?» или «Возрождение тривиума» // Атриум, серия Педагогика, сборник научных статей Тольяттинской Академии управления, № 3, 2004. – С. 73–78.

28. Стронг М. Злокачественное образование [Электронный ресурс] / Майкл Стронг: статья. – 12 июля 2014 г. – Режим доступа: <http://http://esquire.ru/michael-strong>

Е. В. Добротвор

Проблемы создания нового поколения стандартов высшего образования

Проанализированы пути обновления современного высшего образования в соответствии с требованиями общества, рассмотрены примеры мировой практики стандартизации, а также пути гармонизации и согласования национальных образовательных стандартов с общеевропейскими и мировыми. На основе анализа, сравнения и систематизации имеющихся в научной литературе подходов к стандартизации, определены универсальные принципы и методы, что рассматриваются как гарантия эффективного профессионального обучения сегодня.

Ключові слова: качество высшего образования, конкурентоспособность, методология, модернизация, стандарт высшего образования, стандартизация.

О. Dobrotvor

Problems of creation of new generation of higher education standards

The ways of renovation of modern higher education in accordance with the requirements of society, examples of world practice of standardization as well as the way of harmonization and alignment of national educational standards with European and the world's are considered in the article. On the basis of the analysis, comparison and systematization of approaches to standardization in science literature, universal principles and methods, that are considered today as a guarantee of an effective professional learning, are defined.

Keywords: competitiveness, methodology, modernisation, standardization, standard of higher education, quality of higher education.